الرشاد

سنه ۱۳۳۰ ● ● ● ۱۰

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم — دینی ، علمی، ادبی، سیاسی هفته‌لق مجموعهٔ اسلامیه‌در — اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

صاحب ومدیر مسئول : ع . اشرف ادیب

عدد ٤٠ — ٢٢٢ | ٢ محرم ١٣٣١ پنجشنبه | ٢٩ تشرین ثانی ١٣٢٨ | جلد ٢ — ٩

روسیاده :

روسیاده نشر اولنان بالجمله اسلام غزته‌لری قربان بایرامی مناسبتیله یازمش اولدقلری مقاله‌لرینی بالقان محاربا تنه حصر ایدرك خلافت اسلامیه‌نك بویله معروض مهاجمات اولدیغی برزمانده ، مسلمانلره بایرام دکل ماتم لازمدر ، دیه مختلف تعبیرلرله صمیمی برحس اخوت اسلامیه اظهار ایلمکده‌درلر . انسان درونی برآجی حیله یازیلان بوسطرلری اوقودقجه بوتون فلاکت حاضره‌یه قارشی برامید استقبال منبعی اولان شو «حس اخوت»ی کورمکله جداً تسلیتیاب اولیور .

هندستانده :

لاهور شهرنده منتشر (پیسهٔ اخبار) نك یازدیغنه کوره : دهلی، الله‌آباد ودیکر برقاچ شهرعلماسی طرفندن نشر ایدلمش اولان فتوا مسلمانلر اوزرینه بیوك برتأثیر اجرا ایتمشدر. فتوا شوندن عبارتدر :

« هرکیمك ذمتنده ذکات، صدقه وخیرات سائره وارسه دولت عثمانیه »
« هلال احمر جمعیتنه اعطاسی تقدیرنده ذمتنده بولنان فرائض وواجبات ساقط »
« اولور . »

بوفتوانك نشری مسلمین اوزرینه بیوك برحسن تأثیر اجرا ایتمش وحتی بعض ذوات قربان ذبح ایتیوب بدلاتی اعانه‌یه ترك ایلمشلردر.

بو خصوصده لوندره‌ده بولنان (امیرعلی) حضرتلری طرفندن ده هندستان مسلمانلرینه خطاباً برتلغرافنامه کشیده اولنمش، بوده بیوك برحس غیرت وحمیت اویاندیرمشدر . دیکر طرفدن (آغاخان) طرفندن کشیده ایدیلن برتلغراف کذلك بیوك برتأثیر اجرا ایلمشدر .

اعانه‌یه کمال کرمی ایله دوام اولنمقده وحتی برجوق حمیتمند (هندولر) یعنی پتپرستلر طرفندن بو امر خیره اشتراك ایدلمکده ووطنداشلرینك شو تشبثی مسلمانلری پك زیاده مسرور ایلهمکده‌در . هندستانك وسعت اراضی وکثرت نفوسندن ناشی اعانه درج وجمعنده بعض مشکلاته تصادف اولندیغندن بعض متفکرین ورؤسای هندستان طرفندن بالجمله قرا وقصباتده اعانه قو- میسیونلری تشکیلی قرارکیر اولشدر . بوتشبثاته انکلیز حکومتی طرفندن هیچ بر ممانعت کوسترلمه‌مسی موجب تشکر اولمقده‌در . برطرفندن اعانه‌یه دوام اولندیغی کبی دولت علیهٔ عثمانیه ایچون حین حاجتده براستقراض حقنده‌ده بعض تشبثات وقوع بولمقده‌در .

مظالم صلیبیه

سلانیکده :

مخابر مخصوصه‌لرك یازدیغنه کوره : شهر داخلنده آسایش تماماً مفقود وآنارشی حکمفرمادر . واردار قپو خارجنده یکی محله‌ده اسلام قبطیلرندن برینك زوجه‌سنی جوارده‌کی مزارلغه کوتوره‌رك ناموسنی پایمال ایتدکدن صوکرا قویون کبی کسمشلر وباشی بدنندن آیره‌رق جسدی براقمشلر وسر مقطوعنی آلوب کوتورمشلردر .

ینه‌واردار قپو خارجنده کوریجه‌لی واسیلك خانده‌اقامت ایدن، کوکیلی ویکیجه‌اهالیسندن اولوب عسکر البسه‌سنی چیقاره‌رق حیاتلرینی محافظه‌ایچون اوراده بارینان اون برکیشینك ـ کیجه ساعت یدیده یرلی بلغارلری اوکده اولق اوزره بر قاچ بلغار عسکری کلدرك ـ اوزرلرنده‌کی نقود واشیای موجوده‌یی آلدقدن صکره هپسنی باغلامشلر وصغوق پیکار موقعنه کوتوروب درلو درلو اشکنجه وعذاب ایله قتل ایتمشلردر .

بلغار مظالمی صوك درجه‌ده‌در . سلانیکلك برساعت طیاروسنده کووزنه‌یولی اسلام نعشلری ایله مالامالدر . بونلر سلانیکده بولنان مهاجرین اولوب مملکتلرینه کیتمك اوزره یونان حکومتندن آلدقلری کاغدلره استناداً یوله چیقمشلرسه‌ده اوراده بلغارلر طرفندن اتلاف اولنمشلردر .

پورویده ایکیوزاسلام سلحخانه‌لره کوتوریلرك قویون بوغازلانیرجه‌سنه کسلمشدر . بو بچاره‌لرك املاکی حقنده ایکی اوچ کیشی حضورنده کویا آلم صاتم معامله‌سی یاپیلیور . واللرندن سند آلنه‌رق پاره‌لر یدلرینه صایبلیور . بچاره‌لر هیئت حضورندن چیقدقلرنده طیاروده‌کی جلادلر اولا اللرندن پاره‌لری آلیر ، صوکرا سلحخانه‌یه کوتوره‌رك قتل ایدیورلر .

سیروزده قتل عام اجرا ایدیلدرك بشیوز کشینك قانی بیهوده هدر ایدلمشدر .

سلانیکده‌کی عموم ترکجه غزته‌لرك انتشاری حکومت یونانیه طرفندن منع ایدیلدرك مطبعه‌لری اوکنه عسکر اقامه اولنمشدر .

برطرفدن کولرینه کوندریلن اسلام مهاجرین یولده یونان ، بلغار چته‌لرینك هدف دانهٔ خیانتی اولیور ، کندیلرینه کیمسه دست معاونتی اوزاتمیور . یونان مدنیتك نه دیمك اولدیغنی ، نصل قانلی بولندیغنی یقینندن کورمك مقدر ایمش ، بوینمز بوکولمش طوریبورز .

اسلام تجارتخانه‌لری الان قپالیدر .

بلغارلر اوکارنده میدانی بوش بولدرق وهرکیدکاری یرلره بلای مصیبت یاغدیردرق جمعهٔ بالادن بدأ ایله سلانیکه قدر بالعموم معموره‌لری محو وخراب ایتمشلردر. بیکلرله نفوس اسلامی چولوق چوجوق برآراده، جامعلر ایچریسنده دیری دیری احراق بالنار ایلمشلردر .

دمیرحصار قضاسنك (پتروا) و (یترنا) قریه‌لری اهالیٔ اسلامیه‌سنی، شقیٔ مشهور صندانسکی ذکورینی برجامعه ، اختیار قادینلرله ثیبلری دیکر برجامعه طولدیره‌رق بیك بشیوزی متجاوز نفوس اسلامی غازله احراق ایتدکدن صکره کنج قیز وقادینلری منلك جهتنه سوق ایلمشدر .

عورتحصاری قضاسنك (کرکود) قریهٔ اسلامیه‌سی ایچنده عنی حالی بلغارك منتظم عسکری اجرا ایتمش، بوراده‌ده آلتمش قدر کنج قادین وقیز مجهول برطرفه سوق ایدلشلردر.

عورتحصارینك جسیم (قاره‌طاغ) ناحیه‌سنده‌کی اسلامار مدهش اشکنجه‌لرله محو ایدلدیلر. صورویچ منطقه‌سنده نه قدر قرای اسلامیه وارسه هپسی عنی دهشت وفجاعتك قربانی اولدیلر . بو احوال سلانیك عموم قونسلوسلرینك معلومیدر .

سلانیك شهری داخلنده‌ده یاپیلمادق رذالت براقیلمادی .

یونان حکومتی سلانیکی اشغالنك اکنجی کونی ٧٦٠ قدر دین عادی ایچون موقوفلردن خرستیانلری ترخیص ایتمش، مسلمانلری موقوفاً براقمشدی . بونلرك اوزرینه اوچ درت یوزده اسرای حربیهٔ اسلامیه علاوه ایدیلدرك تمام اون کون بر درهم تعیین ویرلمه‌مش و بچاره‌لرك اوزون کون اوزون کیجه اکمك دیه فریادلری محلاتمزده‌کی انسانلری حیاتندن بیزار ایتمش ، أولردن طوپلانان اکمکلر بیك مشکلات ایله بو بچاره‌لره توزیع ایدلمشدر.

هیچ بر حقیقی یازدیرمزلر. ایشته ماکدونیایه مساوات وعدالت سوقنه قالقان متحد اردولرك کتیردیکی مدنیت!. اکثریتی حائز بولنان نفوس اسلامی تماماً محو ایتمك ایچون یاپلدق فضاحت و جنایت براقیورلر. یا علنی قتل عام، یاخود آجلقله ، سفالتله اتلاف ! عجبا استانبولده مقیم دول معظمه سفراسی ٢٠ نجی عصر مدنیتده اجرا ایدیلن بو وحشتلری کوروب آکلامق ایسته‌میه‌جکلرمی ؟

آرناوودلقده :

پارسدن (نویه فرایه پره‌سه) غزته‌سنه اشعار اولنیور :

بوراده‌کی مقامات رسمیه‌یه صربلرطرفندن اشغال اولنان اراضی سکنه‌سنه صوك درجه‌ده وحشیانه مظالم اجرا اولندیغنه دائر رسمی ویم رسمی بر چوق حوادث ومعلومات وارد اولمشدر . آرناوود اهالیه قارشی اجرا اولنان بومظالمك اصل صحنه‌لری اسکوب، قومانوه ووه‌رشیچا حوالیسنده‌در. واسطهٔ مدافعه‌دن محروم اسلام آرناوودلر صرب عساکری طرفندن ظالمانه قتل ایدلمش وجسدلری واردار نهرینه آتلمشدر. بر فرانسز، صربلره نه‌قدر آز مقاومت ایدلمش ایسه‌ده آنلرك قتل عاملری اوقدر شدید اولدیغنی وقتل عام ایدیلنلرك اکثریسی کندینی مدافعه‌دن عاجز کیمسه‌لر بولندیغنی رأی العین مشاهده ایتمشدر.

لوندره‌دن « نویه‌فرایه‌پرمسه » غزته‌سنه اشعار اولنیور :

(دراج)دن « ده‌یلی تلغراف » غزته‌سنه کشیده اولنان برتلغرافنامه‌ده (پرزرین) حوالیسنده صربلرك قتل عام اجرا ایلدکلری ملتجیلرك افاده‌سندن آکلاشلدیغنی بیان ایلمشدر.

(پانا) دن وارد اولان خبرلره نظراً صربلر اورادهکی اسرای عثمانیه‌یی کاملاً قتل ایتمشلردر. (دراج) دهکی اسلاملر صربلرك شهر مذکوره دخولنده عائله‌لرك محافظه ایدلمسنی آوستریا قونسلوسندن رجا ایلمشلردر.

چین ـ روسیه :

چین ـ روس مناسباتی .— عالم اسلام سیاستی نقطهٔ نظرندن فوق‌العاده شایان اهمیت وقایعدن بریسی‌ده چین ـ روس مناسبات سیاسیه‌سیدر، که صوك کونلرده غایت مراق انگیز برصفحه‌یه داخل اولمقده ومحاربه اماره‌لری ابراز ایتمکده‌در . آکلاشیلان (شرق خرسزلری هیئت سیاسیه‌سی) سوء قصدینی مملکت آسمانیدن [۱] دخی اسیرکه‌مك ایسته‌میور . چین ـ روس مناسباتی ، شرقك اك بیوك ایمپراطورلغی ودنیانك اك غلبه‌لك بر پادشاهلغی اولان بومملکتده داخلی اختلالار باشلایه‌لی بری ظهوره کلمش وکندیسنی بر حیات مدنیه احرازینه عزم ایتمش اولان ـ وقتیله ملل غربیه‌نك اولدیغی کبی شمدی‌ده ـ ملل شرقیه‌نك دشمن بی‌امانی وضعیتنه قویان روسیا چینده برطاقم انتریقه‌لرچویرمه‌یه باشلامشدر . کچن سنه چین مملکتنی غایت مشکلاتلی برزمانده یاقالایه‌رق مغولستانه مختاریت ویردیرمه‌سیله مقدمه حاضرلامش ، بوکره دخی نو ایجاد مغولستان خانلغیله عقد ایتمش اولدیغی ائتلافنامه‌سیله تحکیم موقع ایتمك ایسته‌مشدر. بروجه‌آتی درج ایتدیکمز اشبو ائتلافنامه‌نك موادندن طوغریدن طوغری‌یه مغولستانك روسیه حمایه‌سی آلتنه دخولی وعینی زمانده چین دولتنه مستقبلاً بیوك برتهلکهٔ سیاسیه حاضرلنمقده اولدیغی آکلاشیلیور .

ایشته ۱۹۱۲ سنه‌سی ۲۱ تشرین اول تاریخلی عقد اولونان **روسیا ـ مغولستانه ائتلافنامه‌سنك متنی :**

« بتون مغول ملتنك کندی مملکتنك تاریخاً تأسس ایتمش اولان خصوصیاتنی محافظه ایلمك آرزوی عمومیسی اوزره چین عساکر و حکامی مغولستان اراضیسندن قوغوله‌رق، (جبزون ـ دامبا ـ خوتوختا) بتون مغول ملتنك حکمداری اعلان ایدیلدی. بوصورتله مغولستانك چین ایله اولان مناسبات قدیمه‌سی منقطع اولدی . خصوصات آتفه‌یه وعینی زمانده دخی روس ومغول ملتلری میانده اسکیدن بری موجود اولان مودت متقابله‌یه وروس ـ مغول تجارت متقابله‌سنك تابع اولمه‌جغی انتظام و قوانینك قطعی صورتده تعیین ایدلمه‌سی لزومنه نظراً روسیه حکومت ایمپراطوریه‌سنك ویرمش اولدیغی صلاحیتله ، سرای مشاور حقیقیلرندن.(ایوان‌قوروستوفتسف) ومغول ملتنك حکمداری، هیئت حکومتی ومغول خانلرینك توکیلی اوزرینه : مغول هیئت نظارینك رئیسی و۱۰,۰۰۰ علمك حامیسی (ساین ـ نوین ـ خان نامنان ـ سورون) ، صلاحیت کامله ایله داخلیه ناظری (چین ـ سوزوکتو ـ سین ـ وان لاما سه رین ـ چیمیت) ؛ (أرده‌نی ـ دایسین ـ وان ـ خان) رتبه‌سنده (دورچژی خان)؛ حربیه ناظری (أرده‌نی ـ دالای ـ سزیون ـ وان هومبوسورون) ؛ مالیه ناظری (توشه‌تو ـ سزبو ـ وان چاك ـ دورجاب) وعدلیه ناظری (أرده‌نی ـ سزیون ـ وان نامسارای) آتیده‌کی مواد اوزرینه عقد ائتلاف ایلدیلر :

۱ — مغولستان ادارهٔ ممتازه‌سنك تأمین محافظه‌سی، مغولستان ملی عسکراحضارایده‌جکی ، چین عساکری مغولستانده براقلمیه‌جغی، مغولستان اراضیسنك چینلیلر طرفندن استعمار ایدیلمیه‌جکی ایچون روسیا حکومت ایمپراطوریه‌سی مغولستانه یاردیم ایده‌جکدر.

۲ — مغول حکمداری ومغول حکومتی روسیا تبعه‌سی ور وسیا تجارتنه سابق وجهله کندی ملکیتلرنده اولان اراضیدن استفاده ایتمه‌لرینه مساعده ایلدکلری کبی، اشبو مقاوله‌نامه‌یه ضمیمه اولان راپورده ذکراولونان بالجمله امتیازات مخصوصه‌یی دخی تأمین ایده‌جکلردر .

روسیا تبعه‌سنك استفاده ایتمکده اولدقلری امتیازات وحقوق فوقنده دیکر بردولت تبعه‌سنه بردرلوامتیازات ویریلمیه‌جکی ده کندیلکندن آشکاردر.

۳ — ایلریده مغول حکومتی چین و یاخود دیکر دولتلرله تأسیس مناسبات ایده‌جك اولورسه‌صوکره‌دن عقد اولونه‌جق معاهده‌لر روس‌دولت ایمپراطوریه‌سنك مساعده‌سی انضمام ایتمینجه اشبو ائتلافنامه وراپوری نقض ایده‌مزلر.

٤ — اشبو ائتلافنامهٔ ودادیه امضا ایدلدیکی کوندن اعتباراً محل تطبیقه وضع اولونه‌جقدر .

ائتلافنامه‌یه ضمیمهٔ تنظیم اولونوب‌ده طرفین مرخصلری طرفندن امضا اولونان روسیه تبعه‌سنك مغولستانده‌کی حقوق وامتیازات مخصوصه‌لرینی مبین اولان راپورك برصورتی‌ده یاقینده نشراولنه‌جقدر .

دهانیسانك ۱۳ نده ایدی‌که روسیا خارجیه ناظری دوما مواجهه‌سنده ویرمش اولدیغی بیاناتنده ، روسیا دیپلوماسیسنك چین‌دولتندن مغولستان استقلالنك قبول وتصدیقی طلب جهتنه معطوف اولدیغی آکلاشیلوردی . خارجیه ناظرینك اشبو بیاناتندن آکلاشلدیغی صورتله روسیا چیندن اساساً اوچ شی‌ایسته‌یوردی : مغولستانده چین اداره‌سنك تأسیسندن صرف نظر ایلمك ، اورادهکی چین‌عساکرینی قالدیرمق ، مغولستان‌اراضیسنده‌چین‌تبعه‌سنك استعمارینی منع ایتمك .

بالطبع چین حکومتی اشبومطالبی رد ایلدی . مغولارده چینده تأسس ایدن حکومت جمهوریه‌یی طانیمادیلر ، عصیان ایده‌رك چنلیلری قوغدیلر ، اعلان استقلال ایلدیلر . شمدی اشبو ائتلافنامه اعلان ایدیلنجه چین حکومتی تهلکه‌یی تقدیرایده‌رك کندی حقوق حاکمیتنی مدافعه ایتمك اوزره تشبثاته کرمی ویردی وآرتق مغولستان مسئله‌سی روس وچین سونکولریله حل ایدیله‌جکنی محتمل کوره‌رك تدابیر عسکریه‌یه باشلادی .

غزته‌لرك ویردیکی معلوماته نظراً روسیا حدودینه سوق ایدلمك اوزره ۵۰۰ بیك چین عسکری تحت سلاحه آلنیور وهرطرفده روسیا علیهنه متینغلر تشکیل اولنوب کلیتلی اعانه‌لر طوپلانیور وکوکلیلر قید اولونیور . دیکر طرفدن روسلره قارشی ژاپونیا ایله چین دولتین شرقیه‌سنك دخی عقد اتفاق عسکری‌ایتمش اولدقلرینه عائد برحوادث‌چیقمشدر ، که بوحوادث پترسبورغ محافل سیاسیه‌سنی دوشوندیرمکده‌در .

روسیا دیپلوماسیسی شمدی مغولستانله عقد ایتمش اولدیغی ائتلافنامه‌یی چینه تصدیق ایتدیرمك ایسته‌یور . بوخصوصه عائد اولمق اوزره بکین‌دن (روسقویه سلوو) یه چکیلمش اولان برتلغراف‌اولدقچه معنیداردر . اشبو تلغرافده دنیلیورکه : چین خارجیه ناظری روسیا سفیرینك مملکتده روس علیهنده تشویقاتك آرتماسی حقنده آلمش اولدیغی بر مخطره اوزرینه روسیا سفارتخانه‌سنه کلوب مدید برملاقات نتیجه‌سنده ، تأیید ایدلدیکی وجهله ، روس ـ مغول ائتلافنامه‌سنه چین ایچون دها آز موجب تحقیر برشکل ویرلمه‌سی تحت قراره آلنمشدر . ائتلافنامهٔ مذکور شکل مطلوب اوزره تحریر اولندقدن صوکره چین حکومتجه دخی تصدیق ایدیله‌جکمش . اشبو شکل تحریر حقنده اصرار ایدن چین حکومتی مسئله‌یه برشکل مقبول ویره‌رك افکار عمومیه‌نك تسکینه موفق اوله بیله‌جکنی امید ایتمکده‌در . مع مافیه روسلره قارشی هیجان سکونت پذیراولامیور . غزته‌لر مغولستانك چینه ۷۲۲,۰۰۰,۰۰۰ لین بورجی اولدیغنی وبوبورجك‌ده روسلردن آلنمه‌سی لزومنی بیان ایدییورلر .

چین‌حکومتی (کالقان) قوای‌عسکریه‌سنه ۱۵ بیك عسکر دها علاوه ایلش وبرنجی ، ایکنجی ودردنجی فرقه‌لره دخی کالقانه کیتمك اوزره أمر خفی ویرمشدر .

[۱] چینلیلر کندی مملکتلرینی وطن سماوی عد ایتدکلری کبی ، ایمپراطورلرینی‌ده ولد السماء اعتقاد ایدرلر .

مطبعهٔ احمداحسان وشرکاسی مدیر مسئول : اشرف ادیب